

MAGYAR KÜRIR.

Nr. 15.

Indult Bétsből, Pénteken, Februárius' 20-dikán, 1829.

Nagy Britannia.

A Parlamentomi Ülések megnyittatásakor tartott Királyi Beszédnek folytatása.

„Ő Felsege nagy meglepéssel jentli az Uraknak, hogy ezen munkálódások folyta alatt, a' legbarátságosabb egység uralkodott a' három Hatalmaságok mind szárazai mind tengeri hadi seregeik között.“

„Fájlalja Ő Felsege, hogy az ellenségeskedések az Orosz Tsászar és az Otomannus Porta között folyvást tartanak.“

„Ő Felsege az Orosz Tsászar által látta ezen hadakozás folytatása alatt, hogy szükséges volna, a' közép tengeren való jussait mint Hadakozó Hatalmasságnak ismét elővenni, s ehez képest a' Dardanellák elzárását elhatározta és véghez is vitte.“

„Ezen elzárattatás az Ő Felsege alattvalóinak kereskedését éppen nem akadályoztatta, melly annál fogva folytattatott, mivel Ő Felsege a' Parlamentnek eleibe terjesztette, hogy a' Közép tenger neutralitás állapotjában vagyon.“

„Ámbár Ő Felsege és a' Frantzia Király kéntelenek voltak hadi erejeket az Orosz Tsászar hadi erejétől külön választani, annál fogva, mivel az Orosz Tsászar, mint hadakozó Hatalmasság jussait elővette; mindazáltal mégis a' legjobb egyetértés uralkodik a' három Hatalmasság között, a' mi abbeli igyekezeteket

illeti, hogy a' Londoni Szövetségnek többi rendelkezései hétéltessenek.“

„Alsó Házbeli Urak! Ő Felsege parantsolatja szerént tudtokra adjuk az Uraknak; hogy a' folyó esztendőre nézve megkívántató Status szükségének lajstroma, az Uraknak haladék nélkül eleikbe fog terjesztetni: Ő Fge számot tart az Urak buzgóságára, hogy Vele a' szükséges költségekre nézve megegyeznek, illő tekintetbe vévén a' Státus szükségait, és azon gazdálkodó megtakarításokat, mellyeket, Ő Fge a' Kormányozás külömbféle ágaiha kíván bevétetni.“

„Örömmel jelentheti Ő Felsege az Uraknak, hogy a' Jövedelem folyvást nevededik; különösen midőn ez a' nevedés onnan jő, mivel az alsóbb Sorsúak szükségüket bővebb mértékben teljesítik, a' mi a' Nemzeti segedelem kiűfők állandóságára és Népeinek jó állapotjára s javára mutat.“

„Lordok és Urak! Irlandia állapotja tárgya volt az Ő Felsege szüntelen való gondoskodásának.“

„Fájdalommal látja Ő Felsege, hogy az egyesült Országnak ezen részében még most is fennáll az Egyesület, melly a' közönséges békességnek veszedelmes, a' polgári törvényes alkotmány lelkével össze nem fér, melly az Ő Felsege Alattvalói között a' meghasonlást és rossz szándékot táplálja, és a' melly, ha tovább megengedtetnék, Irlandia állapot-

jának tartós módon való jobbításában, a legnagyobb igyekezetet is híjjábanvalóvá tenne.

„Teljes bizodalmit helyhezteni Ő Felsege a Király Parlamentjének böltsessége és segedelmébe, bizonyos lévén benne, hogy az Urak olly teljes Hatalmat adnak az Ő kezeibe, melly által illo Méltóságát fenn tarthatja.“

„Ajánlja Ő Felsege, hogy az Urak ezen fő tzel elérödvén, egész Irlandia állandó állapotját fontolóra vegyék, és azon törvényeket megvizsgálják, mellyeknél fogva az Ő Felsege Római Catholicus Alattvalóitól bizonyos Polgári jussok megtagadtatnak.“

„Meg kell az Uraknak fontolni, ha valyon ezen megtagadtatások eltöröltethetnek e, a nélkül, hogy a mi Egyházi és Státusbeli Intézeteink, a törvényesen bévelt protestans Vallás fenntartása, az Országbeli Püspököknek és Papoknak s az ő reájok bízott Ekklezsiáknak jussaik s privilegiumaik tsonkulást szenvednének.“

„Ezek ollyan törvényes megállapítások, mellyeknek ezen protestans Országban folyvást szentül meg kell maradni, és a mellyeknek épségeknben való fenntartások Ő Felsegének kötelessége és akarata.“

„Ő Felsege hathatósan ajánlja az Uraknak, hogy ezen annyira fontos tárgyat vizsgálóra vegyék, melly Népeinek legkedvesebb érzéseit mélyen érdekli, és a mellynek az egyesült Orzágnak tsendességét és egyességét hátorságha kell helyhezteni, ha a dolog olly böltsességgel és mérsékléssel fontoltatik meg, a minémü legalkalmatosabb arra, hogy az Urak tanátskozásaiából meghatározott következtést lehessen várni.“

London, Febr. 7-kén. Tegnapp volt az első gyűlése a Parlament két Házai-

nak a Királyi beszédre küldendő Válasz Felírás erant; a Vítatásoknak tárgya majd csak nem egyedül a Katholikus Kérdés vala. Hertzeg Wellington a Felső Házban, s Peel Ur az Alsó Házban kinyilatkoztatták, hogy mihelyt a Parlament meg fogja az Országlószéket hatalmazni a Katholikus Egyesületnek eltörlésére, egyszerre Bill fogkésztetni az Emancipationra, mellyet a Ministerek, még a mostani Parlamentnek ideje alatt, eleibe fognak a két Háznak terjeszteni. — A Válasz Felírás (mellyben a Királyi Beszédben kinyilatkoztatott gondolkozás tellyesen jóvá hagyattatik) mind a két Házban, ellenmondás nélkül elfogadtatott.

Mi indította Hertzeg Wellingtont, a ki a Dr Curtishoz írottlevelében a Katholikus kérdést darab ideig feledékenységre temettetni ohajtott, és Peel Urat, a ki az Emancipationak mindég ellensége volt, az eddig való gondolkozásának illy reménytelen megváltoztatására? hihetően a későbbi Parlamentj Ülésekben fel fog világosittatni.

Wilmot Horton Ur (a kinek levelezését Fő Tiszt. Baines Urral közöljük) Olasz Országból vissza tért és Londonba megérkezett.

P á p a B i r t o k a.

(Folytatása a W. Horton és Baines Urak között folyt levelezésnek)
3) Róma Dec. 15-kén 1828. Tisztelt Ur! Rendkívül örvendek, hogy illyen megelégitő Igazítást tehetett az Ur, O'Connell Urnak amaz állításán, mellyre a f. h. 10-kén írt levelemben az Urat figyelmetessé tettem. De van még ennek az Urnak egy más állítása, vagy legalább kétséget nem szenvedő nyilvánossággal mondott Véleményje is, a mellynek ha ellene nem mondanak, igen káros követ-

kezései lehetnek. Ezen állítás vagy Vélemény nyilván abból a tévelygésből eredt, a' melyben (O'Connell Ur) az elébbi alkalmatossággal járt vala. Én felette óhajtom, hogy ebben a' második esetben is, világosságra jöjjön a' szoros igazság. A' dolog imigy van:

„A' Nov. 15-iki Galignanis Messengerben egy Protokollumat találok a' Katholikus Egyesület utóbbi Ülésének, mellyből megtetszik, hogy a' Norfolk-i Hertzeg a' következőképpen szólott: „Ő azt tanátsolja, hogy a' Britanniai Katholikusoknak Esedező levele kemény hangon íratassék; de bizik azonban, hogy olyan hangon nem fog íratatni, mellyből a' tetszenék meg, hogy ők (a' Britanniai Katholikusok) semmi Rendszabást, mellyet az Országlószernek tetszése lenne ajánlani, el nem fogadnak, ha azzal Kezességek járnának; ez, az ő vélekedése, mellyre érett gondolkozás vitte.“ Ezen alkalmatossággal Macdonell Ur (a' kiről O'Connell Ur későbbben azt állította, hogy az Irlandiai Katholikus Egyesületnek Agense Angliában) a' Norfolk-i Hertzegnek feljebbi tudománya ellen a' következő szavakkal protestált: „Egy szót a' határtalan Emancipatio-ra nézve. Ő, ezen tárgy felett való gondolkozását röviden és világosan megmondja; hogy azoknak a' kik őtet küldötték és a' kiknek képet viseli igazságosan eleget tégyen — a' kik ha az ő viseletével nem lennének megelégedve, tőle azon pillantásban megmenekedhetnek. Ő, részéről, minden Irlandiai Katholikusú úgy tekintene, mint hazájának és Önné magának gyalázatos árulóját; ha mind ezektől után a' mik történtek, reá akarna állani, hogy akárminémű Kedvezéseket tellyes és határtalan Emancipatio nélkül elfogadjon. Ő nagyobb nyomorúságnak tartja az Emancipatiot valami Kezesség mel-

lett; mint a' mostani állapotot, és; bárdalmasan csnek is neki, kötelességének hinné, ha illyes Rendszabások javalltatnának, azokban nemtsak részt nem venni, hanem Emancipatiot Kezességet s mindent — abba hagyni.“ — Ezen ellenkező Vélekedésekre tzelozott O'Connell Ur azon beszédeben, mellyet a' Nov. 25-iki Galignanis Messenger ekképpen közöl: „Irlandiai Katholikus Egyesület. Kedden gyűlése volt az Egyesületnek, mellyben O'Connell Ur, Parlament tagja vitte az Elölülést. A' ki is felállván megköszönte az Egyesület nevében Macdonell Urnak azon bátor és okos magaviseletét, mellyet az más alkalmatosságokkal is, midőn Hazájának Interesszejéről volna szó, de különösen az Angliai Katholikusoknak utolsó gyűlésében mutatott. Ő is kérte, hogy engednék meg neki gondolkozását kimondani, melly a' Norfolk-i Hertzegével és mind azon Katholikusokéval kik a' Kezességeknek elfogadására hajlandók, egészen ellenkezik.“

„Én nem akarom (így szól továbbá Horton Ur) O'Connell Urnak némmelly más kifejezéseit, mellyekkel értelmének megerősítésére élt, előhordani, és átaljában, nem vitatnám ezen két férjfiaknak különböző gondolkozásokat; kik közzül mindeniknek tellyes jussa van az egyszer kimondott gondolkozásában megmaradni, — ha O'Connell Ur ezen alkalmatossággal egy Auctóritást nem említett volna, a' mire, vélekedésem szerint, legkissebb jussa sem volt. Azt mondja, ugyanis, a' már az első levelemben is említett beszédeben: „A' legjobb felelet és megigazítás, a' mit ő a' Norfolk-i Hertzegnek és a' Kezességek barátinak adhat, a' Pápa felelete, mellyet az, az Anglus Országlószernek adott.“ De nem mondja, hogy ő azt a'

(költött) feleletet egészen elmondta e' vagy tsak részszerént. Ha valamit szóval ki lehet fejezni, ezt az egyszerű környülállást bizonyosan ki lehetett volna; de a' mit Oconnel Ur igen titkolódzva elrejtett, tsak ennyit mondván, hogy egy bizonyos Felelet, mellyet a' Pápa, az Egyháznak Atyja, a' mint ő nevezi, adott, Megigazító és dorgáló kifejezéseket foglal magában minden Irlandiai Katholikus eránt, a' ki az Emancipatiot Kezességek mellett elfogadná. Mind addig míg Oconel Urnak ez a' két értelmű beszéde fel nem világosítottatik: azt hihetik az emberek, hogy a' Pápa a' Norfolk-i Hertzegnek véleményére valami Kárhoztató ítéletet mondott, vagy legálább hajlandó azt mondani."

„Arról nem kételkedem, soha sem is kételkedem, hogy a' Pápa, feltétven, hogy ezen tárgy eránt megkeresletnek, minden — Emancipatiot illető — Politikai Rendszabásnak ellenére fogná magát kinyilatkoztatni, ha az, olyan Kezességekkel lenne egybekötötve, mellyek által a' Katholikusok Hitekben megszorítottatnának; de hogy minden, Kezességekkel járó Emancipatio-javallásnak, és mindeneknek, kik annak elfogadására hajlandók volnának, a' Pápa magát elleneltre nyilatkoztatta volna: ez, egy olyan állítás, mellynek én semmi hitelt nem adok. Úgy hiszem inkább, hogy ez a' mondása Oconnel Urnak abból a' tévelygésből származott; mellyet az Ur már megigazított. Tudja az Ur, mennyire érdekel engem személy szerént ez a' dolog, a' mennyiben én vagyok az, a' ki ilyen Kezességeket (Garantien) javallásba tettem, mellyek által egyfelől a' Katholikusok sem Hitekben sem polgári jussaikban meg nem szorítottatnak, más felől a' Protestánsoknak fő aggodalma eloszlattatik. Ha az a' gondolkodás, mellyet Oconnel Ur a' Pápa-Széknék

tulajdonít, valósággal azé volna: úgy látnivaló, hogy a' kérdést ezen az úton próbálni megfejteni, hijjában való munka lenne. Mikor én azt a' „Kezességet“ javallásba tettem, hogy Katholikus fundamentomon vetem meg lábomat, a' mennyiben a' Grattan Ur Auctoritását használtam, a' kinek neve az Irlandusoknál örökre betses marad. Ez azt mondta az 1817-iki Parlamentben: „A' mi a' Garantiákat illeti, azt bizonyosnak tartom, hogy senki sem fogja magát, hogy megbetsülhetetlen jussokat nyerhessen, vonogatni olyan Kezességeknek adásától, mellyek — a' nélkül, hogy a' Katholikus Hitét háborgatnák — a' Protestáns Vallásnak erőt és bátorságot adnak.“

„Ha Grattan Ur azt hitte volna, hogy erővel, tellyes nyilatkoztatása, a' Pápa-Széknék gondolkodásával nem egyez meg: úgy ő is hijjában való munkának esmerte volna a' dolognak Practicus szempontból való szóra hozását. Én annál fogva bizvást megmaradok a' Grattan Ur gondolkodása mellett mind addig, míg okom nem lesz azt hinni, hogy a' Római Szék (ezen egyedül való Auctoritás, mellyre én e' dologban hallgatnék) magát ennek ellenére nyilatkoztatta ki. Úgy hiszem, elég világosan kijeleltem azon Pontot, a' melly felől én az Urtól Világosítást kérek, a' melly által az Ur nem tsak engem, hanem sok milliion embert megnyugtathat, a' kik aggodás és szorongattatás között, nézik azon történeteknek folyását, mellyeknek a' Katholikus kérdésre befolyások vannak. Azt nem szükséges bővebben megírnom, hogy a' dolog, melly felől én az Urtól tudósíttatni kívánok, tsak az Oconnel Ur mondását illeti; a' mellyben ő a' Norfolk-i Hertzegnek vélekedése ellen kinyilatkoztatott kárhoztatását a' Pápa nevével és Auctoritással gyámo-

litja. — A' mi a' „Kezességel“ illeti, a' felől maga O'connel Ur, beszédében jobb gondolkozást mutatott. Azt mondja (lásd a' Galignanis Messengert Nov. 25 kőről): „Ha az aggodásban lévő Hazafi Protestansoknak megnyugtatóására, valami elfogadható javallás tétetnék: senki nálam később nem lenne a' dolognak nyugodtan és értelmesen való megvitatására.“ Megvallom ezen szavak előttem nem látszanak mást egyebet jelenteni mint azt, hogy ő készen van akármelly, Kezességel járó Javallást, mely a' Katholika Vallást meg nem szorítja, tsendesen és értelmesen tanátskozás alá venni. — Vagyok kész kötelességű,

Wilmot Harton.

(Bérekasztés következik.)

Hadi Tudósítások.

Bukarestből Jan. 26-dikán. Gróf Langeron az Oláhországi és a' Duna jobb partján fekvő hadi seregek Vezére megtámadta Malinovszky és German Generálok vezérlése alatt három regimentel a' Kálé nevű erősséget, melyet a' Törökök nem régiben Nicopoli várával általellenben hídvédül készítették, és azt elvétette. Ez erős vár volt és nyári időben az östromot is kiállotta volna; 's most nem telt bele egy óra, hogy azon seregeink erőt vettek. Benne öt zászló 30 ágyú és sok hadi szerek estek birtokunkba. Fogságba esett egy Basa, 60 tiszt és 350 köz ember, a' sántzokon pedig 250 ember esett el. Ugyan ekkor megtámadta Malinovszky Gen. Turno külső városait, mely Kale-hoz alig van egy ágyú lövésnyire, 's azokat elvette; Lakosait kardra hányatta, némellyek közülök a' fellegvárba futottak. A' várbeliek Nikopoliból hordtak naponként segítséget Kálén keresztül. Reményljük hogy

Turno vára is rövid nap feladja magát. — Ezen két verekedésben az Oroszok a' tisztet és 80 köz embert vesztek, 250-en sebbe estek. Az Oroszok igen vitézül forgatták magokat.

Febr. 2-dikán költ Bukaresti tudósítások szerint Turno várát folyvást ostromolták az Oroszok, 's minthogy Nikopoliból nehezen mehet segítség, hihető, hogy sokáig nem tarthatja magát. — Gróf Pahlen, hosszas távol léte után Jaszsziból Bukarestbe visszament. Beállván a' kemény tél; mind Bukarestben, mind körülbelől a' vidékén szünni kezdtek a' betegségek.

Sz. Pétervárából Febr. 2-dikán. A' Feltételek között, melyek Várna általadásakor tételtek, az is ott volt, hogy a' Széresi Jussuff Basa Feleségei és ingó vagyonai ő neki Török Országból kiadásának. Erre nézve a' Samakhósi Jussuff Basának, ki az előtt Várnában Várnagy volt, a' familiája kezességül megtartatott. Minthogy a' Szultán felettébb megharagudott Jussuff Basára 's ötöt átok alá vetette, nem igen lehetett reményleni, hogy ezen feltételt teljesíttesse. Azomban a' mult December vége felé izent a' Nagy Vezér Roth Generálisnak, hogy Jussuff Basa Feleségei és vagyonai a' Kamtsik vizéhez megérkeztek, 's azokat biztos embere által veheti, kérvén, hogy egyszersmind a' Samakhósi Jussuff Basa Familiáját szabadon bocsátná. Ez meg is történt és Jussuff Basának mindene utánna küldetett Odeszszába.

Legújabb tudósítások szerint az ellenség téli szállásokra oszolván tsendességben van. A' mi Rozákjaink minden akadály nélkül száguldoznak Tsernovodi és Bazardtsik között, és a' Szilistriába vivő úton; ellenségre sehol sem találunk. A' Kamtsik partján, a' hol az út Várnából Burgászba visz, mintegy öt száz Török áll őrizeten. A' Duna mel-

lett fekvő várakból nagy részént elosz-
lottak a seregek. Erre nézve kéntelen
volt a Porta Sumlából küldeni népet
Viddinbe; Tsapan Oglu Basa pedig, ki
10 ezer többnyire Azziai lovassággal ér-
kezett meg Natoliából azonnal Szilisztria
és Rustsuk várakhoz küldetett, mellyek-
be seregét megosztotta, maga pedig egy
osztállyal Nikopolinál maradt. — Sum-
lában kevés hadi nép van, minthogy ele-
séget felette nehéz most oda szállítani.
E' miatt a lovasság száma is nagyon meg
fogyott. — Általában a Török seregek
igen rossz állapotban vannak, 's mint-
hogy szokások ellen kéntelenek voltak té-
li táborozást próbálni, sok veszteséget
szenvedtek, különösen lovaikban. Egy
része a Seregeknek elosztott kényszerít-
vén Tisztjeiket, hogy zászlóik elhagyá-
sára engedelmet adjon nekik.

Illyen környűállások között, nehe-
zen lehetne a Törökök részéről a la-
vasz előtt olyan hadi próbatételeket vár-
ni, mint a minémüekről a külföldi új-
ságok mind untalan irkálnak.

Frantzia Ország.

Páris, Febr. 9-kén. A' Fő Rendek
Házának Deputatioja Febr. 7-kén
estve általnyujtotta Ő Felségének, a'
Háznak nevében készültt Válasz Felírást.
Ez a' Felírás igen szép; a' többek kö-
zött — minékútánna Frantzia Ország-
nak a' Külső Hatalmasságokkal való mos-
tani Politikai helyheztetése nagy megle-
gedéssel említettett — ez a' nevezetes hely-
fordul benne elő: „A' Fő Rendek Háza
„szerentsésnek tartja magát, Felseges U-
„ram! hogy egész Frantzia Országgal
„azt mondhatja, hogy a' Frantzia Nem-
„zeti Ditsőségnek záloga, nem bizattat-
„hatott volna érdemesebb kezekre, kik
„ezt a' drága kintset megőrizzék mint a'
„mellyekben most a' Sz. Lajos, IV
„Henrik, és XIV Lajos Királyi-pál-

„tája, Mindeneknek javára és boldog-
„ságára illy tiszta fenyben ragyog.“ —
A' Király a' Deputatiónak ekképpen vá-
laszolt: „Nagy örömmel értem az én Fő
Rendjeim Házának gondolkozását; és
gyönyörűséggel látom, hogy az, a' reá-
bizatott fontos hivataloknak (Functions)
és Kötelességeinek tellyes kiterjedését
völtaképpen érzi. Nem akarom hiú sze-
mérmetességből eltolni magamról azon
Egyhasonlittatást, mellyet az Urak a' Sz.
Lajos, IV Henrik, és XIV Lajos
Uralkodása és az enyim között tettek.
Nem, Uraim, érzem Én, melly mélyen
állók ezen Őseimnek Virtuái és Talen-
tomai alatt; de ha, az Országomhoz va-
ló szeretetről van szó: úgy megvívok
minden Őseimmel, és a' Frantziáknak
megtudom mutatni, hogy Én arra a'
Vérre, melly ereimben foly, méltó va-
gyok. — Nem kételkedem, Uraim, buz-
góságokon, hogy azon fontos törvénye-
ket, mellyek az Én parantsolatomra az
Uraknak eleikbe terjesztettek, fundamen-
tatosan meg fogják vizsgálni. Allhatatos
bizodalommal hiszem, hogy az Égnek
segítségével ez az Ország-Gyűlés Jobbá-
gyaimnak boldogságához és Hazánk di-
tsőségéhez még valamit fog hozzáadni
tudni.“

Azt jegyzik meg az Ülésről, melly-
ben a' Fő Rendek Háza a' Felírást jóvá-
hagyta, hogy a' Cardinálisok, Érsekek,
és Püspökök abban a' pillantásban, mi-
dön a' voksolás elkezdődött, a' Szalából
eltávoztak. A' Követek Házában is ha-
sonló történt, midön a' Felírás vokstra
hatsáttatott. Az Ülés elején 318-an vol-
tak jelen; 's mikor voksolni kellett, csak
221-en voltak a' Követek, minthogy a'
jobb Oldalról majd mindenek ki-
mentek. A' 318 jelen lévők közül, 215-
an fehér (jóvá hagyó), 8-an fekete (el-
lenző) golyóbisokat vetettek a' voksoló-
ládába.

Hertzeg Polignac Frantzia Követ az Anglus Udvarnál (a' ki a' minap, Londonból a' mint jelentettük, bizonyos dologban, hirtelen hazahívattatott, és a' liberalis Ujságlevelektől; kik attól féltek; hogy a' Hertzeg, Minister fog lenni, kéméltlenül rágalmaztatott) a' Fő Rendek Házában a' Febr. 5-iki Ülésben egy Beszédet tartott, mellyben magát, azok ellen kik ötet a' Constitutio ellenségének hirdetik és kiáltják, menti vala.

Spanyol Ország.

Madrid Jan. 20-kán. A' Királyné néhány napok óta betegeskedik, de most már jobban kezd lenni. — Havannából egy Hajó érkezett, 55 napi útja után, Cadixba és azta' tudósítást hozta; hogy Spanyol Admirális Laborde, a' kinek 50,000 ember áll a' Kommandója alatt, Hajóival egyetemben Havannában nyugszik. A' minap az a' hír járt, hogy az Admirális a' mult Novemberben vagy Hayti vagy Déli Amerika ellen ki fog indulni seregével; de e' szerint nem tett semmi próbát a' régi Spanyol Birtokoknak vissza foglalására.)

Lombard Velentzei Királyság.

A' Vice Király Febr. 4-kén, Hitvesével és gyermekeivel együtt Velentzéből Majlandba elutázott, a' hová Ő Ts. K. Fő Hertzegsége Febr. 7-kén szerentsésen megérkezett. —

A' Cremonai Püspök, Fő. Tiszt. Omobono Offredi Úr Jan. 28-kán életének 79 esztendejében megholt.

Moldva Ország.

Jaszsziba Febr. 8-dikán érkezett egy Kurír Sz. Pétervárából, melly Gróf Wittgensteinhoz azt a' tudósítást hozta, hogy Gróf Pahlen helyébe Zoltutsin Generális neveztetett ki Moldva és Oláh Országok ideig való Kormányo-

zónak és Diván Praesidensnek. — Jaszsziban és Moldvának egyéb részeiben is megszűntek a' betegségek uralkodni; itt a' városban több Orvosok neveztettek ki, hogy az egészség fenntartására annyival nagyobb vigyazattal legyenek.

Jaszsziban Jan. 9-dikén egy hosszú és 22 pontból álló Kormányozói rendelés adatott ki Gróf Pahlen által, melly az eddig való Igazgatóság helyébe Végre hajtó Hatalom név alatt állít fel új Kormányszéket. Ennek főbb foglalatoságai közzé tartozik, hogy valameddig ezt az Országot Orosz seregek foglalják el, az különösen a' hadi seregek tartása módjáról gondoskodjék; az adó beszedését regulazza; mindenek felett a' Diván azon szoros törvények megtartására tétetik figyelmessé, hogy az az egészségnek fenntartására mind a' fővárosban mind az Ország többi részeiben gondosan tartozik ügyelni, és minden módot elővenni, hogy a' ragadó nyavalyák kiirtásának és a' helységekben el ne terjedjenek. — Ez a' Végrehajtó Hatalom hat Fő Nemesekből vagy Bojárókból áll, a' kik mellé még egy Orosz hadi Tiszt és egy Tsászári Procurator vagy Ügyvédő is rendeltetik.

Elegyes Tudósítások.

A' Zágrábi Luna nevű Ujságban ezeket olvassuk Febr. 7-dikéről. Bosniában már elkezdődött a' hadi népek rendbeszedése. Suluman Bányalukáról megindult hozzá tartozóival Travnik felé, hova a' Vezér ötet parantsolta. Hasonló parantsolatott vettek minden Kapitányok; kivéven a' Török Horvát Országokat; hogy népeiket öszveszedjék és azokat minden hadi szerekkel és eleséggel felkészítve jó módba helyheztessek, a' kik ezen teljes igyekezettel rajta is vannak. Azomban mind ezek nagy titkolódással történnek, toyábbi rendeltetéseket ma-

gok a' Kapitányok sem tudják. Ali Namik Basa Kormányozónál gyakran Dívások tartatnak Travnikban, a' hova hetenként jönnek két Talárok Konstantinápolyból titkos parantsolatokkal. Ugyan ilyen Kurírok szoktak a' Vezérhez és az alatta lévő Kapitányokhoz is küldetni. — Újra keményen és halálos büntetés alatt megtiltatott, hogy Bosnyák Országból semmi némű fegyver és eleség más Országba ki ne vitessék. Mindenek figyelemessége a' nem sokára kifejtődő történetekre van függesztve.

Magyar Ország.

Egerből Febr. 12 dikén. Nálunk, valamint hiszszük másutt is a' Magyar Hazában, fényesen innepeltetett Ó Felső-gének születése napja. A' nagy Misét Ó Excellentiája a' Patriarcha Ersek mondotta, mellyen mind a' Ts. Vármegye, mind a' Város részéről nagy számú sokaság jelent meg. Báró Geppert Regementjének egy egész Bataliona és a' Polgári Vadász sereg 's a' Város mozsarai hangosan jelentették a' napnak örvendőségét. Ó Excellentiája gazdagon megvendégelte az egész Tiszti Kart a' Vármegye Tisztviselők nagy részét úgy a' Város Magistratusából is annak Erdemes Bíróját és egy más Tanátsbeli személyt.

J e l e n t é s.

Tiszt. Dóczy Jó'sef Úr Geographiájának már a' III dik Darabja is sajtó

alatt vagyon, melly Svécziát, Norvégiát és Dániát foglalja magában. Az I-ső Darab után folyvást nyomtattatott ugyan a' II Rész, melly Frantzia Országot, Helvétziát, Nagy Britanniát és Irlandiát adja elő. De az utolsó Országra nézve, olly nehézség adta elő magát, mellyét hirtelen eligazítani nem lehetett. Ez hátráltatta annak elkészülését a' mult hónap végére. Ez rövid nap elintéztetvén, a' két Darab hamar ki fog egymás után adatni, 's a' Könyváros holtokba elküldöztetni. — Az Első Részből elegendő Nyomatványok találhatnak Pesten Eggenberger, és Kassán Ns. Vajda Pál Urak, Debreczenben Csáthy Györgyné Asszony Könyváros boltjaikban, a' hol azokat a' Subscribens Urak által vehetik.

Méltóztassanak a' Subscribens Urak Neveiket felküldeni, hogy azok a' III dik Darab végén megjelenhessenek. A' Subscriptio Martzius végéig elfogadtatik.

Örömmel látjuk és jelenthetjük, hogy a' „Természeti, Gazdasági, és Mesterségi esméretek Tára“ melly folyóírásban árkusonként kétszer adatik ki hetenként 's a' mellyről Újságunk mellett a' bőv Jelentést már két ízben közöltük, teljes folyamatban vagyon. A' Munka nagy 8 ad réltben, tisztán és igen szép betűkkel nyomtattatik. Megesmer tetés végett másszor bővebb leírására kiereszkedünk.

Mint hogy a' közelebb kiadatott 14-dik számú Újság a' Correctura után megzavartatott és hibásan rakatott el, némelly hibái meg sem jobbítottak; jónak találta a' Redactio azt újra kinyomtattatni, 's a' jövő Kedden kiadandó Újság mellett újra elküldözni. Ez által a' hibás árkus feltseréltetvén, az félre vethetetik.

A' mai Újság mellett az Olvasó Könyvtárnak 6-dik árkusát minden Erdemes Olvasóinknak megküldjük.

Szerkeztető és Kiadó M á r t o n J ó ' s e f, Professor. (Untere Bäcker-Strasse Nro 742.)

Nyomató Haykal Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro. 752.)